

Saksbehandler: Vebjørn Horsfjord, Per E. Dehlin

Referanser: KR 44/03

Saksdokumenter:
Saksorientering

Opplysningsvesenets fond – melding om bruk av midler 2002

Sammendrag

Mellomkirkelig råd foretok i sitt møte i februar 2002 under sak MKR 15/02 tildeling av midler fra Opplysningsvesenets fond.

På bakgrunn av innsendte rapporter er det utarbeidet en samlet rapport som viser anvendelsen av midlene. Ut i fra denne rapport er det hentet ut de deler som vedrører Mellomkirkelig råds tildeling. I samsvar med bestemmelsene i "Retningslinjer for Opplysningsvesenets fond til kirkelige formål" § 4.3 legges den samlede rapporten frem for Kirkemøtet. Den vil da inngå som et deldokument i "Årsmelding for Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd".

Forslag til vedtak:

Mellomkirkelig råd tar meldingen om bruk av midler til etterretning og oversender rapporten til Kirkerådet.

Saksorientering

Bakgrunn

Arbeidet med å få inn rapporter har blitt noe vanskeliggjort ved at det har vært vanskelig å få inn rapporter innenfor fristen. Rapportene har også vært av varierende kvalitet. Selv etter purring er det fortsatt noen som ikke har sendt inn rapport for bruk av midlene. Dette vil kunne få betydning i senere tildelinger.

Ikke alle tilskuddsmottagere har brukt tilskuddet i tildelingsåret. De har heller ikke søkt om å få overført ubrukte midler. Tilsagnsbrevet forutsetter at midlene skal brukes i bevilgningsåret, og penger kan kun overføres etter søknad til Kirkerådet / Mellomkirkelig råd.

1) Økumeniske medlemskontingenter og KEK-assembly.

Sum: kr 5 370 000,-

St. prp. nr. 1 påla Kirkerådet å dekke medlemskontingenter til økumeniske organisasjoner over Opplysningsvesenets fond. Mellomkirkelig råd vedtok fordeling av midlene. Midlene øremerket KEK har blitt brukt til å forberede KEKs generalforsamling i Trondheim, dels nasjonalt, dels i Genève, og dels lokalt i forståelse med Vertskapskomiteen.

2) Utviklingstiltak i samarbeid med søsterkirker og partnerorganisasjoner

Sum: Kr 1 400 000,-

Mellomkirkelig råd har i henhold til retningslinjene fordelt midler til utviklingstiltak i samarbeid med søsterkirker. Rådet fordelte kr 1.400.000,- til dette arbeidet. 50 % av midlene ble fordelt mellom Kirkenes Verdensråd og Det Lutherske Verdensforbund. Videre ble 40 % av midlene fordelt til prosjekter i regi av partnerorganisasjoner / søsterkirker. Midlene gikk delvis direkte og delvis via norske organisasjoner. De resterende 10 % ble fordelt til tre bispedømmer til styrking av lokalmenigheters og bispedømmeråds vennskapssamarbeid. I 2002 fikk Hamar, Nord-Hålogaland og Bjørgvin midler til dette arbeidet. Rapporteringen er som følger:

Kirkenes Verdensråd – støtte til tiltak i regi av organisasjonen

Mellomkirkelig råd bevilget **NOK 350 000,-** av OVF-midlene 2002 til **KV-virksomhet**. Det henvises til oversendt Årsmelding fra KV.

Det Lutherske Verdensforbund – støtte til tiltak i regi av organisasjonen

Mellomkirkelig råd bevilget **NOK 350 000,-** av OVF-midlene 2002 til **LVF-virksomhet**. Det henvises til oversendt Årsmelding fra Det Lutherske Verdensforbund.

Støtte til relasjonsbygging med europeiske kirker - bispedømmene

Sum: Kr 220 000,-

Mellomkirkelig råd bevilget NOK 20 000,- til hvert bispedømme for å bygge opp relasjoner til europeiske kirker. Midlene ble brukt på denne måten:

Oslo bispedømme: Melder at pengene ikke ble brukt i 2002, men at de vil bli brukt til samarbeid med skandinaviske kirker i 2003.

Borg bispedømme: Pengene ble bevilget til å sende en delegasjon til bispedømmets vennskapskirke i Romania – den Synodal-Presbyterianske Lutherske kirke. På grunn av biskopens sykdom og studiepermisjon ble besøket ikke gjennomført i 2002, men vil bli gjennomført i løpet av 2003.

Hamar bispedømme: Midlene ble fordelt på tre ulike prosjekter. Fåberg menighet fikk kr. 7.000 for å arrangere et besøk til en liten luthersk menighet i Russland - Petroskoj - som Fåberg/Lillehammer har hatt kontakt med/støttet vedr. økonomi til ungdomsarbeider. Ønsker besøk til Fåberg/Trondheim i forbindelse med KEK 2003. Hoff menighet i Østre Toten fikk kr. 5.000 for å arrangere besøk til luthersk menighet i Poznan, Polen i forbindelse med innvielse av nytt menighetscenter. Kontakten har vart over flere år. Ønsker å invitere de til KEK 2003. Hoff menighet i Østre Toten fikk kr.3.000 for besøk av en ungdom fra Buduslau i Romania – 3 mndr. opphold. Vennskapskontakt til reformert menighet der har vart i flere år. Kr. 5.000 reservert til 2003 i forbindelse med besøk til Norge under KEK-konferansen.

Tunsberg bispedømme: Vennskapskontaktpersoner i Den lutherske kirken i Litauen ble invitert til bispeviglingen i Tunsberg.

Agder bispedømme: Midlene ble benyttet til studiereise til Finland for to personer. Besøket gikk til Borgå stift for å få et innblikk i Finlands dåpsopplæringsopplegg, særlig etter konfirmasjonstiden. Det ble gitt en grundig innføring i hvordan den finske kirken arbeider med å få konfirmantene til å fortsette etter konfirmasjonen i et ”hjelpeliderprogram”. Dette er knyttet opp til et godt utbygd leiropplegg for konfirmanter. Det ble også lagt inn et besøk i en lokal menighet for å møte en ungdomsarbeider som arbeider med dette i praksis. Besøket ga ny innsikt og nye impulser.

Stavanger bispedømme: Stavanger bispedømme har valgt å overføre bevilgningen til 2003 for å øke totalrammen i et større prosjekt som er planlagt. Beløpet vil gå til et større prosjekt i forbindelse med vennskapsbispedømme i Carlisle og noe av midlene er avsatt til besøk i forbindelse med KEK.

Bjergvin bispedømme: Bygstad sokneråd fikk kr 5.000,- til samarbeid med kirken i Pinnow i Tyskland, tilskuddet gjorde det mulig for en gruppe fra Bygstad å besøke Pinnow. Estlandskomiteen i Finnås prestegjeld fikk kr 15.000,- til samarbeid med Sangaste menighet i Estland, kr 5.000,- er brukt til reise for Håkon Staveland til Estland. Resten, kr 10.000,- blir ikke brukt før sommeren 2003, da vil dette beløpet bli gitt til tilskudd for ei gruppe fra Estland som vil besøke Finnås. Pengene kom for seint til at dette var gjennomførbart i 2002.

Møre bispedømme: Midlene ble brukt til besøk i vennskapskirker i Newcastle bispedømme og i Nordre bispedømme i den lutherske kirke i Ungarn. Noe av midlene gikk også til besøk fra Ungarn og utgifter i sammenheng med besøk fra Newcastle, samt et norskkurs for Pastor Geza Endreffy (fra Ungarn) for å hjelpe på språkbarrieren som tidvis oppstår i samarbeidet. Formålet med besøkene har vært å bli bedre kjent og å sette seg inn i arbeid og utfordringer som den andre parten har. Besøkene har bidratt til dette.

Nidaros bispedømme: Midlene ble bevilget til to prosjekter. Orkdal menighetsråd fikk innvilget støtte til et besøk av en ungdomsgruppe fra vennskapsmenigheten i Paide, Estland. Dette besøket er utsatt til 2003. Skaun menighetsråd brukte midlene til å bygge opp et vennskapssamarbeid mellom Skaun menighet og den Evangelisk Lutherske kirke i Tyskland (EKD).

Sør-Hålogaland bispedømme: Midlene ble fordelt til tre ulike prosjekter i bispedømmet. Gruben menighet i Rana fikk midler til tur til vennsbyen Petrosovodsk. Bodø krets av KFUK/M fikk midler til å sende to deltakere/instruktører på leir med russisk YMCA ved Appatitti. Til slutt ble Tensingkoret Mosings tur til YMCA-festival i Praha støttet.

Nord-Hålogaland bispedømme: Beløpet til vennsbyarbeid er bevilget til Tromsøysund menighet, men ikke utbetalt. Tromsøysund menighet har invitert representanter for Svjato-Troitskiy menighet i Arkhangelsk til Tromsø og Trondheim i forbindelse med KEKs generalforsamling i 2003. Beløpet kommer derfor til utbetaling i forbindelse med dette.

Vennsbyarbeid i bispedømmene

Mellomkirkelig råd bevilget kr 140.000 til vennsbyarbeid i bispedømmene. Hamar, Nord-Hålogaland og Bjørgvin fikk innvilget midler.

Bjørgvin bispedømme

Bjørgvin bispedømmeråd tildelte Arna menighet kr 5.000,- til delfinansiering av kirke i Pathorkashai i Bangladesh. Nordsida sokneråd fikk kr 10.000,- til samarbeid med kirken i Complejo Fabril i Cochabamba i Bolivia. 3 ungdommer fra Nordsida besøkte Bolivia i 2001 og i 2002 fikk Nordsida besøk av 3 ungdommer fra Bolivia. Stord sokneråd fikk kr 14.000,- til samarbeid med menigheten i Comalapa i Guatemala, tilskuddet er gått til gulv og benker i kapellet til menigheten i Comalapa. Husnes menighet fikk kr 10.000,- til samarbeid med San Lucas Tolimán i Guatemala, midlene er brukt til vennsbyutveksling. Bjørgvin bispedømme fikk kr 10.000,- til samarbeid med den evangeliske kirken i Eritrea. Midlene ble brukt til å dekke utgifter i sammenheng med generalsekretæren for den evangelistiske kirken i Eritrea sitt besøk i Norge i juni 2002.

Hamar bispedømme

Hamar bispedømme fikk tildelt kr. 49.000 til vennsbyarbeid i Hamar bispedømme: Midlene er benyttet til å invitere to representanter fra bispedømmets vennsbypartner i den lutherske kirken i Thailand og to fra vennsbypartnere i Nicaragua - h.h.v. fra den lutherske kirken og fra CIEETS, en økumenisk, tverrkirkelig organisasjon - til feiringen av bispedømmets 850-årsjubileum og besøk til menigheter i Hamar bispedømme.

Rapport er purret, men ikke mottatt fra **Nord-Hålogaland** bispedømme.

Tilskudd til søsterkirker og partnerorganisasjoner

Mellomkirkelig råd bevilget i 2002 midler til disse søsterkirker og partnerorganisasjoner:

Salten Krets KFUK speidere	<i>NOK 8.000,-</i>
Norges KFUM speidere	<i>NOK 32.000,-</i>
Armenian Catholicosate of Cilicia, Antelias-Lebanon	<i>NOK 20.000,-</i>
Mekane Yesus Seminary	<i>NOK 40.000,-</i>
Srimongol Borleka Presbytery/Normisjon	<i>NOK 35.000,-</i>
NMS/Mali	<i>NOK 25.000,-</i>
NMS/Madagaskar	<i>NOK 40.000,-</i>
NMS/Mali	<i>NOK 55.000,-</i>
IELUSC	<i>NOK 75.000,-</i>

Salten krets av Norges KFUK-speidere: Internasjonaliseringsprosjekt med russiske og tanzanianske speiderledere

Tildelingssum: NOK 8.000,-

Prosjektet muliggjorde at 10 ledere fra Tanzania og 7 fra Russland fikk et opphold i Norge der de bl.a. fikk et Oslo-opphold og deltok på Landsleir. Afrikanerne fikk også 10 dager i Bodø etter leiren. Målsetningene for prosjektet ble oppnådd gjennom at deltagerne skulle få innblikk i kultur og historie, i demokrati og styringssett i Norge, i naturopplevelser, kirke og familieliv og i speiderarbeid. Opplegget på leiren fungerte godt til tross for at det var uvant for enkelte å være ute i all slags vær. Tros- og livshistorier ble delt i grupper på 6, to fra hvert land (Tanzania, Norge og Russland). Deltakerne delte personlige opplevelser, tro, vekst og smerte og deltagerne fikk innblikk i svært ulike kulturer og kirke/trosliv. Deltakerne fikk også mange opplevelser i møte med norsk kultur, kirkeliv, familieliv og samfunnsniv. Tilbakemeldingene og evalueringen fra de afrikanske deltagerne er svært positiv.

Norges KFUM speidere

Tildelingssum: NOK 32.000,-

Fire speiderledere fra Sri Lanka (to singalesere og to tamiler) deltok på speiderleiren Valebø 2002. Deltagerne var valgt ut etter en intern prosess i Sri Lanka YMCA. Speiderlederne deltok i forkant av leiren på arbeidsleiren. Der fikk de delta i oppbygningen av en landsleir og treffe speidere og ledere på sin egen alder. Deltagerne fra Sri Lanka uttrykte stor tilfredshet med arbeidsleiren. Under selve leiren ble gjestene innkvartert i vanlige speidergrupper, og de fikk oppleve speiderarbeidet sammen med en norsk KFUM-speidergruppe. Begge de norske KFUM-speidergruppene har nå inngått avtale om et lokalt til lokalt samarbeid med en speidergruppe på Sri Lanka. I etterkant av landsleiren fikk speiderlederne bo hos en norsk familie. Speiderlederne uttrykte at de var veldig godt fornøyd med oppholdet i Norge. De hadde lært mye om hvordan KFUM-speiding drives i Norge og at de nå følge seg bedre rustet til å drive KFUM-speiding på Sri Lanka. Sentralledelsen i Sri Lanka YMCA uttrykte også at de var svært godt fornøyde med utbytte. De norske speiderne var også svært godt fornøyde med den internasjonale deltakelsen. En uforutsett og uheldig hendelse skjedde i prosjektet. En av deltagerne, en tamil fra Sri Lanka YMCA, rømte fra landsleiren. KFUM-speiderne håper at hendelsen ikke vil få konsekvenser for det videre samarbeidet med Sri Lanka YMCA.

Armenian Catholicosate of Cilicia, Antelias-Lebanon – “Special courses for women on church and society issues”

Tildelingssum: NOK 20.000,-

94 kvinner deltok på kurset som foregikk fra januar til juni 2002 i Antelias, Libanon. Deltakelsen var god og ble et eksempel på at kvinner i regionen ønsker å arbeide seriøst med saker relatert til deres rolle i kirkens liv og samtidig utfordres kirken til å ta på alvor spørsmål og utfordringer knyttet til kvinners plass i kirken. Kurset viste at det er et behov i kirken for å ta opp relevante spørsmålsstillinger knyttet til kvinners daglige liv og nærvær i kirke og samfunn, mer enn spørsmål av konseptuell og akademisk natur. Diskusjon og samtale bør være sentralt i slike kurs, samtidig som kurset ikke bør være et enkeltstående tilfelle, men være del av en prosess. Kursene ga mye til de som deltok. Hans Hellighet Aram mente at

kurset ble: "a challenge for the church to ensure more active participation of women in the witness of the church".

Mekane Yesus Seminary – Lærebøker til studenter

Tildelingssum: NOK 40.000,-

Rapport er purret, men ikke mottatt

Srimongol Borleka Presbytery/Normisjon – Bygging av Kashi Boys Hostel, Bangladesh

Tildelingssum: NOK 35.000,-

Normisjon melder at igangsettelsen av prosjektet har blitt utsatt på grunn av omlegging av rutiner angående slike prosjekter fra myndighetenes side. På grunn av den kinkige situasjonen håper Normisjon på forståelse for at prosjektet har blitt utsatt til 2003. Rapportering vil skje i 2004.

Det Norske Misjonsselskap: Forebyggende HIV/Aidsarbeid i Mali

Tildelingssum: NOK 25.000,-

Det Norske Misjonsselskap melder at prosjektmidler fra OVF ble brukt fra og med høsten 2002. Prosjektet skjer i et samarbeid med Alliansemisjonen. En sykepleier samarbeider nært med den lokale helsestruktur om testing og videre oppfølging av klienter. I forkant av en test gjennomføres det alltid en rådgivningssamtale der det tas utgangspunkt i hva personen vet om AIDS. Det samtales om hvordan sykdommen smitter, hvordan man kan beskytte seg osv. Ut fra samtalen bestemmer personen seg for om han/hun vil la seg teste. Er testen negativ får personen råd om hvordan hun kan beskytte seg. Viser testen at personen er hiv-positiv, krever det mer omfattende rådgivning og oppfølging. Prosjektleder arbeider med å finne måter å kommunisere viktigheten av å implementere ansvarsfullhet i de som har blitt smittet. For å gi de smittede et best mulig liv, gis det ut medisiner som forebygger sykdommen, samt behandler de sykdommene som måtte komme i tillegg.

Det Norske Misjonsselskap: Forebygging og oppsporing av HIV/Aids på Madagaskar

Tildelingssum: NOK 40.000,-

Prosjektet har blitt støttet av Kirkens Nødhjelp og Opplysningsvesenets fond. Den politiske krisen på Madagaskar medførte at det ble vanskelig å drive prosjektet i perioden januar til juli 2002. I denne perioden ble det likevel mulig å få gjennomført to medarbeidersamlinger for personellet i prosjektet. Den første samlingen var for feltarbeidere / tuberkolosespeidere, mens den andre samlingen var for legene i prosjektet. Prosjektleder holdt foredrag under begge samlingene med vekt på HIV/Aidsproblematikken. Legene ved de ulike avdelingene har i etterkant av samlingen selv tatt i en god del av de problemer som har vært knyttet til prosjektets HIV/Aids del. Prosjektleder har i sammen med den øvrige prosjektledelse vært på kortere og lengre besøk ved en rekke ulike poliklinikker på Madagaskar. Gjennom prosjektet har engasjementet blitt økt både hos ledelse og den enkelte arbeider på ulike poliklinikker og sykehus. Også innen kirkens ledelse er problemet i ferd med å settes på dagsorden. Prosjektet har bl.a. ført til at ledelsen i SALFA (den gassiske Lutherske kirkes helseavdeling) har opprioritert arbeidet mot HIV/Aids, det er startet et arbeid for å bedre samarbeid og koordinering av aktiviteten mellom de ulike større aktørene innen helsetjenesten på Madagaskar, kirkeledelsen har blitt utfordret til å sette problemstillingene på dagsorden,

logistikken for utsendelse av HIV tester og oppfølging har blitt forbedret og personellet har blitt mer opptatt av dette arbeidsfeltet.

Det Norske Misjonsselskap: Mali – Sør-sør program i Mali

Tildelingssum: NOK 55.000,-

To afrikanske misjonærfamilier kom begge til MELM i løpet av høsten 2001, hvor de geografisk er plassert i henholdsvis Sévaré og Douentza. Språk og kulturlæring har vært vektlagt det første halvåret. Det har vært arbeidet med kontaktskapende, relasjonelt arbeid i nærmiljøet, evangelisering og undervisning av interesserte fulanere, gudstjeneste og tidebønnsansvar på sine respektive bosteder, undervisning av katekumener og allerede dømte fulanere og de har hatt medansvar for produksjon av kristne radioprogrammer. Begge familier har også deltatt og vært medansvarlige for arrangering av kristen fulanersamling i Sévaré. Begge har også deltatt på Benin-kirkens årlige fulanerkonferanse, samt at en av misjonærene har deltatt på JCMWA/MICCAOs generalforsamling i Kamerun. Tilskuddet av to afrikanske familier i det skandinaviske misjonærkollegiet i MELM har vært en avgjørende berikelse på flere måter: Kontakt med, og ikke minst forståelse av de lokale fulaner-miljøene har blitt lettere, fulanermisjonærene har andre og bedre forutsetninger for å forkynne om / undervise frimodig i temaer som er kulturellrelaterte. Misjonærene har også gitt nye bidrag og ideer til innhold og form på radioarbeidet og utvidet kontakt med andre kirker og misjoner. Samtidig er det en del utfordringer i samarbeidet som både går på kommunikasjon, nytt skolesystem for misjonærbarna og svært ulike økonomiske betingelser. Likevel er erfaringene svært gode og samarbeidet utvikler seg på en forbilledlig måte.

Instituto Educacional Luterano Santa Catarina, Brasil – Kurset ”Kritisk journalistikk”

Tildelingssum: NOK 75.000,-

Rapport er purret, men ikke mottatt

Økonomiske/administrative konsekvenser

Forslag til vedtak medfører ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.